

Niet Zonder Ons?!

Jongerenparticipatie als middel om tot betere drugspreventie te komen: Belangrijke overwegingen uitgelicht

Jongeren kennen hun leefwereld als geen ander. Hun betrokkenheid kan leiden tot interventies die beter aansluiten bij hun leefwereld en daardoor effectiever en duurzamer zijn. Tegelijkertijd vraagt jongerenparticipatie bij drugspreventie om bewuste keuzes en een zorgvuldig proces.

Waarom

Waarom kiezen voor jongerenparticipatie?

- Jongeren hebben recht op inspraak
- Het draagt bij aan hun ontwikkeling en empowerment
- Zo sluiten interventies beter aan bij de leefwereld van jongeren

Wie

Wie betrek je en waarom deze doelgroep?

- Brede, representatieve groep (vanaf 16 jaar) → meer spreiding, mogelijk minder diepgang
- Jongeren die vaker meedoen aan participatie → zijn ervaren, maar niet altijd representatief
- Jongeren met gebruikservaring → mogelijk extra begeleiding nodig
- Kwetsbare jongeren → extra vatbaar voor uitval

Wat

Wat is een passende vorm (en graad) van participatie?

- Hoeveel invloed hebben de jongeren? (zie Hart's participatieladder)
- Welke rol nemen ze op zich → adviseur / co-creator / leiding?
- Kies een vorm die past bij de beschikbare tijd en financiële middelen

Wanneer

Wanneer en hoelang betrek je jongeren?

- In welke fasen betrek je jongeren → ontwikkeling / implementatie / evaluatie?
- Houd rekening met de looptijd: jongeren worden ouder
- Plan voldoende tijd in voor begeleiding
- Geef de jongeren na afloop een terugkoppeling over hun impact

Waar

Waar en hoe vindt de participatie plaats?

- Online, offline of hybride?
- Zorg voor een plek waar jongeren zich veilig en comfortabel voelen
- Denk na over deelnametijden en bereikbaarheid voor jongeren ivm andere verplichtingen

DIT LEVERT HET OP:

Voor jongeren:

- Empowerment en gevoel van agency
- Ontwikkeling van vaardigheden en zelfvertrouwen
- Betekenisvolle bijdrage aan maatschappij

Voor interventies:

- Beter aansluiting bij leefwereld en behoeften
- Effectievere en duurzamere preventie
- Groter draagvlak onder doelgroep

Voor organisatie:

- Toegang tot innovatieve ideeën en perspectieven
- Grotere legitimiteit en maatschappelijke impact
- Versterking van democratische waarden

Hoger op de ladder is niet per se beter. Kies een positie die én betekenisvol is, én aansluit bij de beschikbare en financiële middelen. Belooft geen dingen aan jongeren die je niet kunt waarmaken.

HART'S PARTICIPATIELADDER

Door jongeren geïnitieerd en geleid

Door jongeren geïnitieerd, met gedeelde leiding

Door volwassenen geïnitieerd, met gedeelde beslissingen

Jongeren geraadpleegd en geïnformeerd

Jongeren geïnformeerd

Meer niet betrokken

Tokenisme

Manipulatie

EXTRA AANDACHT BIJ DRUGSPREVENTIE

Houd rekening met deze specifieke overwegingen:

INVLOED OP SOCIALE NORM

- Frequent praten over drugs kan normalisering in de hand werken
- Let op: de meeste jongeren gebruiken géén drugs

Tip: Focus op weerbaarheid en sociale vaardigheden, niet alleen op waarschuwingen

JONGEREN NOG IN ONTWIKKELING

- Consequenties van gedrag zijn moeilijker te voorzien
- Nieuwsgierigheid kan groter zijn dan risicobewustzijn

Tip: Investeer in sociaal-emotionele vaardigheden en eigen-effectiviteit

EFFECTIEVE PREVENTIEPRINCIPES

- Kennis alleen is zelden effectief voor gedragsverandering
- Voorkom stigmatisering van personen die drugs gebruiken
- Let op relatie boodschapper-ontvanger (peer-to-peer werkt vaak beter)

Tip: Stem altijd af met preventieprofessionals voordat je start en uitvoert

PERSOONLIJKE ERVARING

- Jongeren met ervaringskennis brengen waardevol perspectief
- Maar kunnen kwetsbaarder zijn en extra begeleiding nodig hebben

Tip: Zorg voor goede balans in groepsamenstelling en begeleiding waar nodig!

VOORKOM DEZE VALKUILEN

- Jongeren te laat betrekken (als project al is uitgestippeld)
- Geen terugkoppeling geven over wat met hun input is gedaan
- Jongeren als 'goedkope arbeidskracht' inzetten
- Symbolische participatie zonder echte invloed
- Ideeën van jongeren negeren als ze afwijken van eigen visie en neem de jongeren mee wanneer je afwijkt
- Onvoldoende begeleiding of ondersteuning bieden
- Systeembelemmeringen (zoals stage-eisen) die participatie belemmeren

RANDVOORWAARDEN

PASSENDE VORM EN FASE VAN PARTICIPATIE

DOELGROEP-SELECTIE

DUIDELIJKE DOELLEN EN KADERS

REPRESENTATIVITEIT EN DIVERSITEIT

HELDERE ROLVERDELING EN GEDEELD EIGENAARSCHAP

VEILIGE EN ONDERSTEUNENDE OMGEVING

BESCHIKBARE MIDDELEN

FLEXIBILITEIT EN MAATWERK

TOEGANKELIJKE EN GEDEELDE TAAL

BEGELEIDING BIJ VERTALEN VAN IDEEËN NAAR EFFECTIEVE INTERVENTIES

RICHTLIJNEN VOOR BELONING EN PARTICIPATIE-VOORWAARDEN

EFFECTIEVE PREVENTIEPRINCIPES ALS BASIS

STRUCTURELE INBEDDING

Lees hier het volledige onderzoek

Robin Smits Design

